

CUPRINS

I. SPRE CE TĂRÂMURI NE AVENTURĂM?

<i>Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă</i> , după Michael Ende	4
<i>George și cheia secretă a Universului</i> , după Lucy și Stephen Hawking	9
<i>Emil și trenul spre Berlin</i> , după Erich Kästner	15
Lectură. <i>Cartea cu Apolodor</i> , de Gellu Naum	20
Recapitulare	23

II. CARE E ALAIUL PRIMĂVERII?

<i>Legenda ghiocelului</i> , după o poveste populară	27
<i>De unde a apărut prima sămânță?</i> , de dr. Karen James	32
Lectură. <i>Pentru tine, primăvară!</i> , de Otilia Cazimir	36
Recapitulare	38

III. DE CE AȘ VREA SĂ RĂMÂN COPIL?

<i>Hoțul</i> , după Tudor Arghezi	41
<i>La Medeleni</i> , după Ionel Teodoreanu	47
Lectură. <i>Zânele nu bat la ușă</i> , după Silvia Kerim	51
Recapitulare	52

IV. CUM GÂNDESC? CE SIMT? CUM MĂ COMPORT?

<i>Dărnicie</i> , după Mircea Sântimbreanu	55
<i>Fetița care l-a luat pe Nu în brațe</i> , după Octav Pancu-Iași	61
Lectură. <i>Un mic ajutor</i> , după Cleopatra Lorințiu	66
Recapitulare	67

V. CE PRIETENI NECUVÂNTĂTORI AM?

<i>Tomii</i> , după Adrian Oprescu	70
<i>Povestea melcului fără casă</i> , după Adina Popescu	73
Lectură. <i>Într-o zi pe când lucram</i> , de Ana Blandiana	77
Recapitulare	78

VI. CINE VINE ODATĂ CU VARA?

<i>Pădurea fermecată</i> , după Enid Blyton	81
<i>Cum creează scriitorii personajele din cărți</i> , după Jacqueline Wilson	85
Recapitulare finală (1)	88
Recapitulare finală (2)	91
Recapitulare finală (3)	93

II. CARE E ALAIUL PRIMĂVERII?

Legenda ghiocelului

după o poveste populară

• Înțelegerea textului • Comunicare •

Alege explicațiile corecte.

a) Textul este o creație populară deoarece:

- a fost realizat de popor, într-o creație colectivă;
- nu are autor cunoscut;
- a fost transmis din generație în generație în scris;
- a fost transmis din generație în generație prin viu grai (oral).

b) Această creație populară este o legendă pentru că:

- dă o explicație imaginară unui fapt real;
- dă o explicație științifică unor fapte imaginare.

c) Legenda este o povestire fiindcă are:

- acțiune (un șir de întâmplări prezentate în ordine);
- personaje;
- autor.

Completează cu informații din text.

● Raza de soare era fiica _____ a soarelui. Prințesa _____ era cea mai _____ dintre ficele soarelui.

● Văzând o _____, _____ o floare și s-a înălțat în _____ .
Ce? Ce a făcut? Unde?

● Toate florile _____ ce floare a ales prințesa.
Ce făceau?

● Ghiocelul plângea deoarece _____ .

● Atunci, prințesa a vindecat trupul ghiocelului cu ajutorul unei _____ .
Ea a vrut _____ suferința, făcându-i _____ . Ghiocelul a dorit _____ .
Ce? Ce?

3

Completează tabelul cu însușirile și cu atitudinea fiecărui personaj, argumentând cu informații din text.

Personaje	Însușiri	Atitudine
Trandafirul	<ul style="list-style-type: none"> • frumos („petale mari, și“) • împodobit cu „diamante“ din boabe de • sigur de el • 	• mândrie
Laleaua	<ul style="list-style-type: none"> • frumoasă („..... lălea“) • convinsă de frumusețea lor • 	• încântare
Crinul	<ul style="list-style-type: none"> • • • 	•
Violeta	<ul style="list-style-type: none"> • • 	
Ghiocelul	<ul style="list-style-type: none"> • • singuratic („.....“) • • rușinos (.....) • discret (.....) • politicos (.....) • generos (.....) 	• modestie

4

Spune-ți părerea și motivează alegerea făcută de ghiocel (două argumente).

În comparație cu celelalte flori mândre de _____ lor, ghiocelul surprinde prin _____ lui. El nu dorește daruri pentru el, ci vrea _____

Ce atitudine? *Ce sentiment să aducă?*

oamenilor, _____ că primăvara _____ .

Făcând ce?

Deși este plăpând și gingaș, își dorește să fie _____ care apare de sub zăpada rece, ca vestitor al _____ .

5

Răspunde și motivează.

- De ce prințesa aurie „s-a năpustit“ într-o grădină?
- De ce toate florile erau curioase?
- De ce raza de soare s-a întors din drum?

6

Transcrie cuvintele care exprimă buna-cuviință, politețea ghiocelului.

7

Notează în spațiile indicate informații desprinse din text.

Raza de soare

Două însușiri →

Trei cuvinte care exprimă acțiuni →

O propoziție formată din patru cuvinte →

Un cuvânt care o caracterizează →

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1

Transcrie din text câte două cuvinte care conțin literele:

î

â

î și â

2

Înlocuiește expresiile cu un cuvânt cu același înțeles.

a da din cap = a aproba

a-i părea rău = _____

a-i pofti inima = _____

a face un dar = _____

a da de-a rostogolul = _____
(de-a dura)

3

Înlocuiește grupul de cuvinte cu un adjectiv și colorează corespunzător bulina alăturată.

de purpură ↔ purpuriu (roșu)

de aur ↔ _____

de argint ↔ _____

de trandafir ↔ _____

de castană ↔ _____

4

Modifică, formând adjective noi de la următoarele substantive.

floare ↔ înflorit

bujor ↔ _____

mugur ↔ _____

pădure ↔ _____

frunză ↔ _____

soare ↔ _____

veșmânt ↔ _____

braț ↔ _____

podoabă ↔ _____

5 Schimbă forma adjectivului.

cer luminos • măr auriu • fir încolțit • piersic îngâmfat • diamant scânteietor
rază _____ • pară _____ • iarbă _____ • lalea _____ • rouă _____

6 Subliniază cu o linie verde grupurile de sunete de la exercițiul anterior: oa, ia, ie, ea, uă.

7 Pune la numărul plural.

• cereluș strălucitor → (niște) _____ → (toți) _____
• miel blând → (niște) _____ → (toți) _____
• ied zglobiu → (niște) _____ → (toți) _____
• brad verde → (niște) _____ → (toți) _____

8 Alcătuiște enunțuri cu formele obținute în ultima coloană.

Model: Mestecenii înmuguriți se înălțau mândri pe deal.

9 Schimbă locul adjectivului și subliniază terminația adjectivului.

crinul parfumat ↔ parfumatul crin

laleaua splendidă ↔ _____ • ghiocelul gingaș ↔ _____
violeta gingașă ↔ _____ • trandafirul înrouat ↔ _____
narcisa parfumată ↔ _____ • bujorul înfoiat ↔ _____
vioreaua albastră ↔ _____ • cireșul înflorit ↔ _____

10 Atelier ♦ Alcătuiște o compunere cu titlul „Livada înflorită“. Utilizează formele potrivite ale cuvintelor dintre paranteze (sau obținute de la acestea).

Este o zi cu soare/însorită de aprilie. Pe deal copacii au _____ și
(soare) (frunză)
_____ în verdele crud al pădurii.
(veșmânt)

În livadă, zarzării și cireșii _____ .
(floare)

Parcă sunt niște _____ cu hainele lor de sărbătoare,
(prinț, dansator, oaspete) (podoabe)
_____ cu fire _____ și _____ .
(a țese) (argint) (strălucitor)

Ei calcă _____ pe covorul _____ al ierbii, gata să ia parte la
(mândru) (catifea)
_____ bal al primăverii.
(minunat)

Bunica Albă
(fragment)

de Silvia Kerim

... Și iată că, într-un amurg, pe când se pregătea să adoarmă [...], Copăcelul auzi în ramurile lui mărunte ceva ca un foșnet...

Deschise ochii și zări o pasăre.

– O pasăre! E pentru prima dată când văd, atât de aproape, o pasăre, își spuse Copăcelul aproape rușinat. Fii binevenită în coronița mea, pasăre... Cum te cheamă?

Pasărea nu-i răspunse.

– Nu-mi răspunzi? Ești supărată?

– Sunt bolnavă, Copăcelule. Tare bolnavă... Cred că sunt pe moarte... Abia am izbutit să ajung până la tine... Mai mult m-am târât prin iarbă...

– Te-ai târât...? Cum fac... șerpil?!?

– Da... Nu mai am puterea să zbor... Vin de departe... Dintr-un luminiș... Acolo s-a întâmplat ceva rău... Oamenii...

– Ce-au făcut oamenii?

– Cred că au greșit ceva... Au pus un praf pentru omizi... Adică au presărat de sus, ca din cer, un fel de praf alb... O mierlă zicea că praful e contra omizilor... Dar praful ăsta ne-a îmbolnăvit și pe noi, păsările... Cred că nu mai pot să zbor... Mi-au amorțit aripile... Nici de văzut nu prea mai văd bine... Pleoapele-mi sunt grele, ca de piatră... Nu pot să țin ochii deschiși...

Pasărea închise ochii. Trăgea să moară.

– Pasăre! Nu... Nu muri...! Spune repede, cum aș putea să te ajut? Ce-aș putea să fac ca să nu mori?

Pasărea nu răspunse. Avea pleoapele albe, lăsate.

Deodată, Copăcelul își aminti de Lună:

– Oooo, cum de nu m-am gândit? Luna-Vrăjitoare, ea m-ar putea ajuta... A și făgăduit să-mi sară în ajutor... Luună! Luună! Mă auzi? Sunt eu, Copăcelul!

Copăcelul îi povesti tot ce se întâmplase. Luna se gândi ceva vreme, apoi spuse:

– Păi aș putea să te-nfloresc... Adică să-ți fac un fel de flori cum n-are nimeni... Cu un parfum puternic, în stare să trezească din morți și-un uliu, ba chiar și-un cal, nu doar o biată pasăre un pic mai mare decât o nucă...

Ce culoare de flori ai prefera? și ce format? mai zise Luna cu tonul unei croitorese care notează o comandă. Dar să știi că o să suferi mult. Vrei?

– Of, Lună, tu vorbești despre suferința mea și între timp pasărea piere...

– Bine... Fie! Eu fac vraja! Dar în drumul lor înspre oraș oamenii se vor opri, înmărmuriți, în preajma ta, și-apoi, lacomi de frumusețe, îți vor smulge ramurile și vor pleca cu brațele doldora de flori...

Și Luna făcu vraja... Iar pasărea, înviorată – și parcă renăscută – zbură departe, ciripind ceva despre prietenul ei, Copăcelul...

– Nu mai ești un copăcel oarecare... Ia să vedem! Nu... nu... ăsta nu... ăsta nu... Aha! Am găsit! O să te cheme... Liliac! nume de pasăre-floare.

Recapitulare finală (2)

🌸 Citește textele următoare:

Striga

de Passionaria Stoicescu

Luna-i cât o mămăligă...
Dar de foame cine strigă?
Ruda Bufniței, o... Strigă!
Noaptea-n codru, prin frunzare,
nicio creangă nu tresare.
Totul doarme și visează,
numai Striga se-ncordează
c-a zărit sub o primulă
o broscuță somnambulă,
care-n loc să stea în pat,
după lună s-a luat
și țop-țop a nimerit
drept în ciocul hămesit.
Gata! Striga nu mai strigă,
bea și-o rouă de ferigă
și zâmbește-acum spre lună:
– Hei, Gălbuiu, noapte bună!
Doar cu mămăligă rece,
zău, că foamea nu prea trece,
dar cu-o broască nătăfleată,
altă viață, altă viață!

Striga

- pasăre răpitoare, nocturnă, sedentară, de talie medie;
- față albă, în formă de inimă; ochi imobili (ca să vadă, trebuie să-și rotească tot capul);
- are auz tridimensional (cu o ureche mai sus decât cealaltă, sunetul ajunge pe rând la urechi, ajutând la localizarea precisă a prăzii);
- foarte utilă pe lângă gospodării, căci vânează rozătoarele mai bine decât pisicile.

Joe. Striga îți strigă un mesaj. Descifrează-l.

! ălitu i- 99i70

Minidicționar

primulă – plantă de primăvară cu flori purpurii, galbene, roșii, albe, violete etc.
somnambul – persoană care își părăsește patul noaptea și întreprinde în somn diferite acțiuni de care nu-și mai amintește apoi
hămesit – foarte flămând

1

Completează cu „Niciun/Nicio“ și alege apoi un cuvânt potrivit din lista alăturată care să realizeze rima în versuri.

Nicio creangă nu tresare,

..... firicel de *floare*,
..... melc în ,
..... fir de ,
..... ferigă ,
..... broască pe sub

- cochilie
- bătrână
- iasomie
- lună
- floare

2

Descoperă alte comparații și transcrie propozițiile create.

- ◆ Luna-i *cât o mămăligă*.
- ◆ Luna-i *ca un pepene*.

- ◆ ca
- ◆ ca

3 Adaugă câte două adjective.

ferigă înaltă,

mămăligă _____

codru des,

broscuță _____

creangă _____

primulă roșie,

4 Alcătuieste enunțuri cu două expresii care conțin verbul „a lua“.

Exemplu: Striga **a luat urma** broscuței imprudente.

5 Completează cuvinte cu înțeles asemănător.

✿ a se lua după ⇔ a urma

✿ codru ⇔ _____

✿ creangă ⇔ _____

✿ tresare ⇔ _____

• ✿ a zărit ⇔ _____

• ✿ a nimerit ⇔ _____

• ✿ hămesit ⇔ _____

• ✿ nătăfleț ⇔ _____

6 Transcrie folosind verbe potrivite.

hop-hop → a sărit

tuști → a țâ _ _ it

• țop-țop → _____

• cioc-cioc → _____

7 Notează două sensuri ale cuvântului „strigă“ și partea de vorbire corespunzătoare.

① _____

② _____

8 Găsește și încercuiește în text grupurile de sunete (sunt rostite într-o silabă).

9 Transformă la plural.

viață lungă → _____

mămăligă rece → _____

noapte argintie → _____

broască nătăfleață → _____

ferigă verde → _____

creangă groasă → _____

10 Selectează din text două verbe de acțiune și două verbe de stare.

verbe de acțiune → _____
→ _____

verbe de stare → _____
→ _____

11 Explică semnele de punctuație din versul: „- Hei, Gălbuio, noapte bună!“